



შესავალი

მოცემული ანგარიში წარმოადგენს 2019 წლის მეორე კვარტალში საქართველოში განხორციელებულ საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული ვიზიტების მახასიათებლების მიმოხილვას, რომელიც მოწოდებულ იქნა სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ.

გამოცემის მთავარ ინტერესს წარმოადგენს დასვენების და ბიზნესის მიზნებთან დაკავშირებული ვიზიტები, ასევე მოგზაურობის განმავლობაში გაწეული დანახარჯები.

საერთაშორისო ტურიზმის მნიშვნელობა

საერთაშორისო მოგზაურობას მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში. მოგზაურობისა და ტურიზმის მსოფლიო საბჭოს (WTTC) მონაცემებით, 2018 წელს ამ დარგის პირდაპირმა კონტრიბუციამ მსოფლიოს მთლიან მშპ-ში 2.8 ტრილიონი აშშ დოლარი შეადგინა (3.2%) და ხელი შეუწყო 123 მილიონი სამუშაო ადგილის შექმნას. მისი პირდაპირი და გვერდითი ეფექტების მხედველობაში მიღების შემდეგ, აღნიშნული სექტორის წვლილი მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში შემდეგია: მსოფლიოს მშპ-ს 10.4%, ერთი ადგილი ყოველი 10 სამუშაო ადგილიდან, 4.4% მთლიან განხორციელებულ ინვესტიციებსა და 6.5% მსოფლიოს მთლიან ექსპორტში.¹

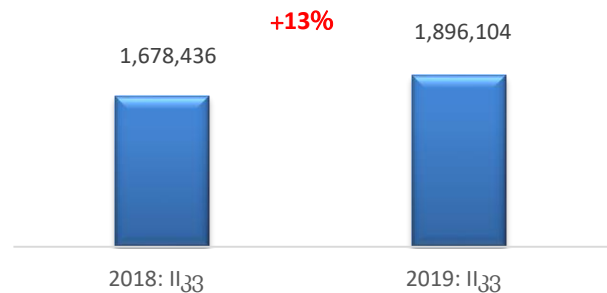
¹ Economic Impact of Travel and Tourism 2018, Annual Update, WTTC

² მოგზაური არის ნებისმიერი ასაკის პირი, რომელიც გადაადგილდება სხვადასხვა გეოგრაფიულ არეალს შორის ნებისმიერი ხანგრძლივობითა და მიზნით. ის გამორიცხავს საქართველოს რეზიდენტ სხვა ქვეყნის მოქალაქეებს და მოიცავს საქართველოს მოქალაქეებს, რომლებიც უცხო ქვეყნის რეზიდენტები არიან.

საერთაშორისო მოგზაურების ვიზიტები

2019 წლის II კვარტალში საერთაშორისო მოგზაურების² ვიზიტების რაოდენობა 1,896,104 იყო, რაც წინა წელთან შედარებით 13%-ით მეტია (გრაფიკი 1).

გრაფიკი 1: საერთაშორისო მოგზაურების მიერ განხორციელებული ვიზიტები წლების მიხედვით



საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული ვიზიტების ძირითადი მახასიათებლები

2019 წლის II კვარტალში საერთაშორისო ვიზიტორების³ მიერ განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობამ 1,896,104 შეადგინა. მათი უმრავლესობა (საქართველოს არარეზიდენტი მოქალაქეების გათვალისწინების გარეშე) 76.5% მეზობელი ქვეყნების რეზიდენტების ვიზიტები იყო. საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობით ლიდერობს რუსეთი 437,510 ვიზიტით, მას მოსდევს აზერბაიჯანი 329,815, სომხეთი 298,545 და თურქეთი 298,440 ვიზიტით (ცხრილი 1).

³ ვიზიტორი არის 15 წლის ან უფროსი ასაკის საქართველოს არარეზიდენტი მოგზაური, რომელმაც განხორციელა ვიზიტი საკუთარი ჩვეული გარემოდან საქართველოს ტერიტორიაზე ერთ წელზე ნაკლები დროით. საქართველოში ჩვეული გარემოს განსასაზღვრად შემდეგი მეთოდი გამოიყენება, ჩვეულ გარემოში ითვლება ის ვიზიტები, რომლებიც თვეში 8-ჯერ ან 8-ზე მეტჯერ ხორციელდება.



ცხრილი 1: ტოპ 5 ქვეყანა საერთაშორისო ვიზიტების მიხედვით

ქვეყანა	2018 II კვ	2019 II კვ	ცვლილება %
რუსეთი	318,173	437,510	37.5%
აზერბაიჯანი	316,134	329,815	4.3%
სომხეთი	272,273	298,545	9.6%
თურქეთი	276,564	298,440	7.9%
საქართველო (არარეზიდენტი)	111,654	112,007	0.3%

საერთაშორისო ვიზიტორების ყველაზე მეტი ვიზიტი 1,345,415 (ზრდა +10.8%) სახმელეთო გზით განხორციელდა. ყველაზე მეტი ვიზიტი თბილისის აეროპორტის 396,347 (+13.9%) სასაზღვრო პუნქტიდან განხორციელდა, მას მოსდევს სარფი 332,793 (+7.2%) და ყაზბეგი 322,992 (+17.3%) ვიზიტით.

ცხრილი 2: საერთაშორისო ვიზიტები საზღვრის ტიპის მიხედვით

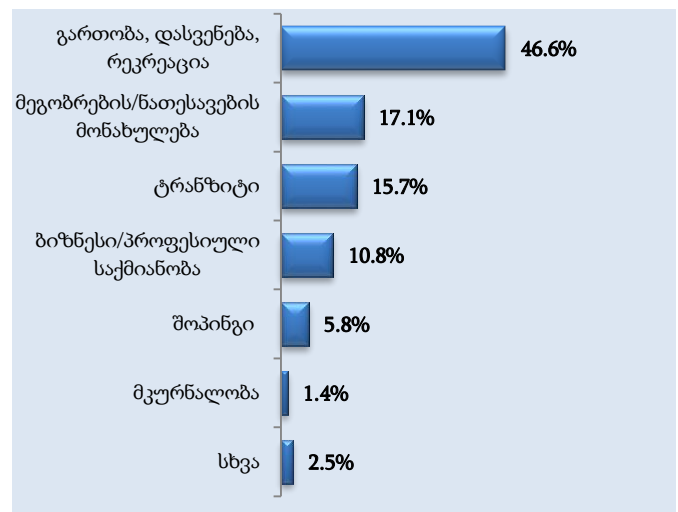
საზღვრის ტიპი	2018 II კვ	2019 II კვ	ცვლილება %
სახმელეთო	1,214,005	1,345,415	10.8%
საჰაერო	444,973	526,614	18.3%
სარკინიგზო	11,481	14,600	27.2%
საზღვაო	7,977	9,475	18.8%

საერთაშორისო ვიზიტების 65.7% (1,245,012) საქართველოში ღამისთევას მოიცავს, რაც ტურიზმის სტატისტიკის საერთაშორისო რეკომენდაციის თანახმად ტურისტულ ვიზიტს ნიშნავს, ხოლო 34.3% ერთდღიანი ვიზიტებია (651,092).

როგორია საერთაშორისო ვიზიტების ძირითადი მიზნები?

საერთაშორისო ვიზიტების უმრავლესობა (47%) დასვენება, გართობა, რეკრეაციის მიზნით განხორციელდა. სხვა ხშირად დაფიქსირებულ მიზნებს შორის არის მეგობრების/ნათესავების მონახულება (17%), ტრანზიტი (16%), პროფესიული/ეკონომიკური საქმიანობა (11%), და შოპინგი (6%). ვიზიტების მხოლოდ 2.5%-ის შემთხვევაში დასახელდა ვიზიტის სხვა მიზანი (გრაფიკი 2).

გრაფიკი 2: ვიზიტის მთავარი მიზანი



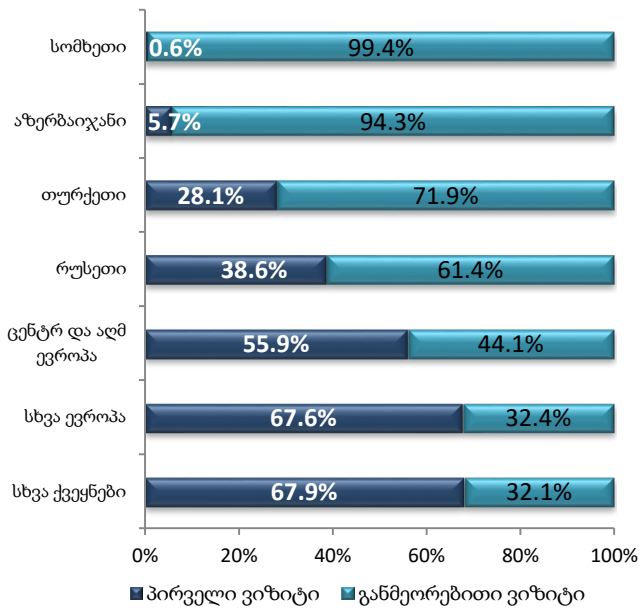


რა არის საქართველოში პირველადი ვიზიტების წილი?

საერთაშორისო ვიზიტების 70% განმეორებით ვიზიტს წარმოადგენდა საქართველოში, ხოლო 30%-ზე მეტი კი პირველადს. შესაბამისად 2019 წლის II კვარტალში საქართველოში 568,487 პირველადი ვიზიტი განხორციელდა.

მეზობელი ქვეყნის რეზიდენტების უმრავლესობისთვის საქართველოში ვიზიტი პირველი არ იყო. განმეორებითი ვიზიტი ყველაზე ხშირ ხასიათს სომხეთის რეზიდენტების ვიზიტებში ატარებს 99.4%, აზერბაიჯანი 96.3%, თურქეთი 71.9% და რუსეთი 61.4%. სხვა არამეზობელი ქვეყნის რეზიდენტების უმეტესობა საქართველოს პირველად ეწვია (ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა - 44.1%; „სხვა ევროპა“ - 32.4%; „სხვა ქვეყნები“ – 32.1%) (გრაფიკი 3).

გრაფიკი 3: ვიზიტის პრაქტიკა



რა ხანგრძლივობით მოგზაურობენ საერთაშორისო ვიზიტორები?

ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობა 3.9 დამეს შეადგენს და ეს მაჩვენებელი განსხვავდება სხვადასხვა ქვეყნის რეზიდენტების მიხედვით. მეზობელი ქვეყნების რეზიდენტები საქართველოში შედარებით ხანმოკლე პერიოდით ჩერდებიან, რუსეთის რეზიდენტების გარდა, რომლებიც საქართველოში ხანგრძლივად, საშუალოდ 5 დამით რჩებიან (ცხრილი 3).

ცხრილი 3: საშუალო გაჩერების ხანგრძლივობა

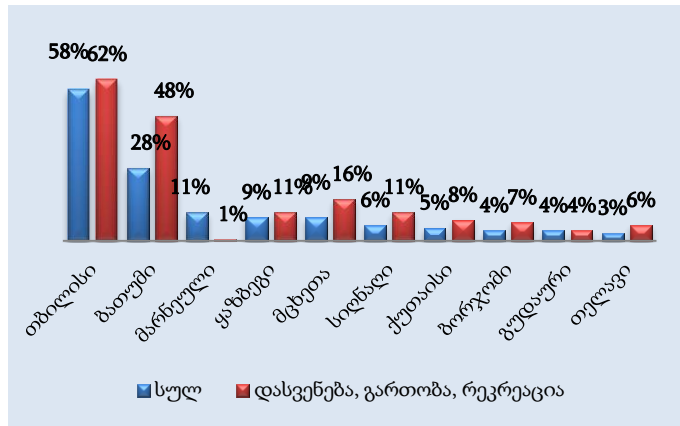
რეზიდენტობის ქვეყანა	საშუალო დამისთვება
აზერბაიჯანი	2
თურქეთი	2
რუსეთი	5
სომხეთი	1
ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა	8
სხვა ევროპა	7
სხვა ქვეყნები	8

რომელ ქალაქებს და რეგიონებს სტუმრობენ უცხოელი ვიზიტორები?

საერთაშორისო ვიზიტების 58% საქართველოს დედაქალაქში განხორციელდა, მას მოჰყვება ბათუმი 28%-ით. დანარჩენ ქალაქებსა და ადგილებში შედარებით ნაკლები ვიზიტები დაფიქსირდა, მათ შორის: მარნეულში (11%), ყაზბეგში (9%), მცხეთაში (7%), სიღნაღი (6%), ქუთაისი (5%), ბორჯომი (4%), გუდაური (4%) და თელავი (3%) (გრაფიკი 4).



გრაფიკი 4: ყველაზე ხშირად მონახულებული ტურისტული ადგილები

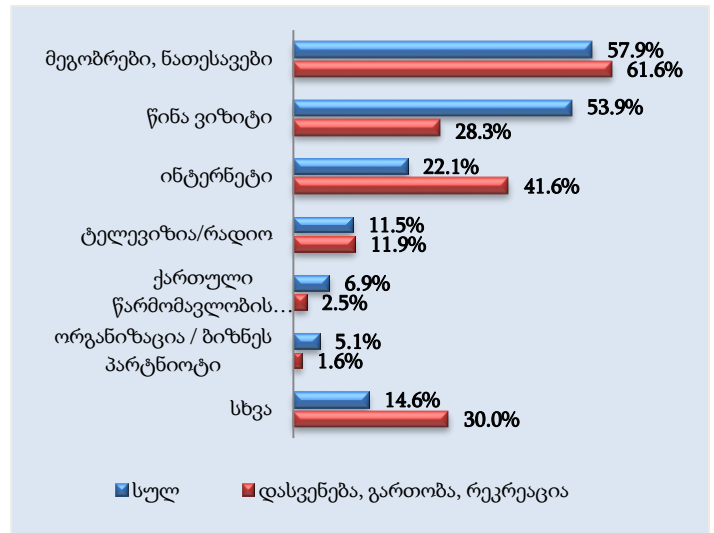


ვიზიტების უმეტესობა 58% რეგიონულ დონეზე თბილისში განხორციელდა, შემდეგ მოდის ზღვისპირა აჭარა 28%, მცხეთა-მთიანეთი 18% და ქვემო ქართლი 15%. დანარჩენი რეგიონებიდან ყველაზე მეტი ვიზიტი განხორციელდა კახეთში 8%, სამცხე-ჯავახეთი 7% და იმერეთში 5%.

რომელი ინფორმაციის წყაროებით სარგებლობენ საერთაშორისო ვიზიტორები?

საქართველოში ჩამოსვლამდე ვიზიტორებმა სხვადასხვა ინფორმაციის წყარო გამოიყენეს. ვიზიტების 58%-ის შემთხვევაში მათ ინფორმაცია მეგობრებისგან/ახლობლებისგან მოიძიეს, ვიზიტების 22%-ისთვის საქართველოს შესახებ ინფორმაციის წყაროს ინტერნეტი წარმოადგენდა, ხოლო 12%-მა ამისთვის ტელევიზია/რადიო გამოიყენა. ვიზიტების უმეტესობისთვის (54%) ვიზიტორს უკვე მოეპოვებოდა ინფორმაცია წინა ვიზიტიდან. ვიზიტორების დიდი ნაწილი, რომლებიც პირველად იმყოფებოდნენ საქართველოში, ქვეყნის შესახებ ინფორმაციის მოსაძიებლად მეგობრებს და ნათესავებს დაეკითხა (64%), 53%-მა ინფორმაცია ინტერნეტით მოიძია, ხოლო 10%-ისთვის ინფორმაციის წყარო ტელევიზია/რადიო იყო (გრაფიკი 5).

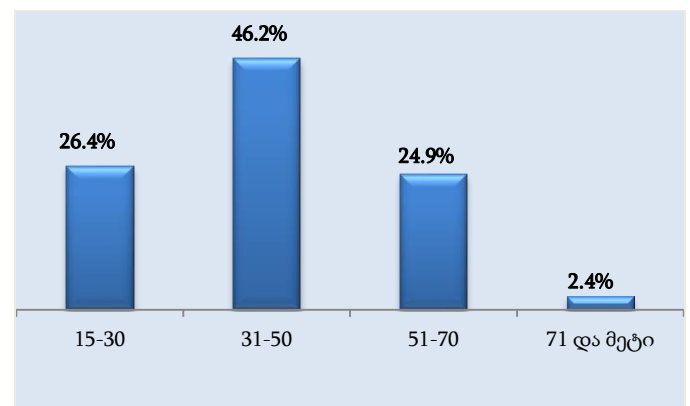
გრაფიკი 5: ინფორმაციის წყარო



როგორია საერთაშორისო ვიზიტორების დემოგრაფიული პროფილი?

ვიზიტორების უმრავლესობა მამრობითი სქესის წარმომადგენელია (მამრობითი – 60%; მდედრობითი– 40%). 31 – 50 წლის ასაკობრივი კატეგორია საერთაშორისო ვიზიტორების ყველაზე დიდ ნაწილს შეადგენს (46%). (გრაფიკი 6).

გრაფიკი 6: ასაკობრივი ჯგუფები

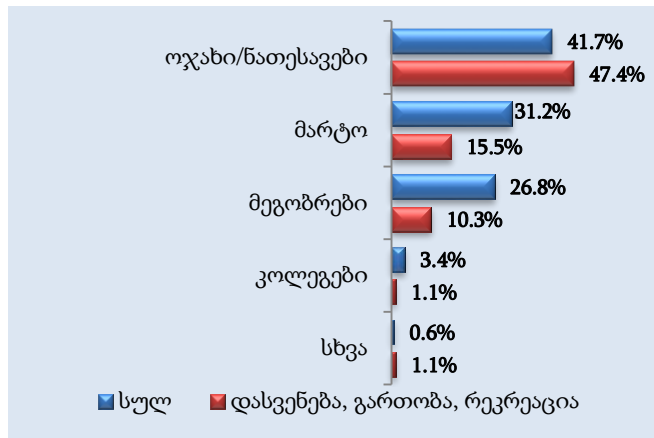




ვისთან ერთად ხორციელდება საერთაშორისო ვიზიტები?

საერთაშორისო ვიზიტების 42% სულ მცირე ერთი კომპანიონით ხორციელდება, რომელიც ხშირ შემთხვევაში ოჯახის წევრი ან ნათესავია, ხოლო დანარჩენები ვიზიტები (31%) მარტო ხორციელდება. ვიზიტების 27%-ისთვის ვიზიტორის თანხმლები კი პირი მეგობარია (გრაფიკი 7).

გრაფიკი 7: ვიზიტისას თანხმლები პირი



მამაკაცები უფრო ხშირად მგზავრობენ მარტო (35.2%), ვიდრე მდედრობითი სქესის წარმომადგენლები (24%). ვიზიტების 54.1% ქალების მიერ ოჯახის წევრებთან ან ნათესავებთან ერთად ხორციელდება, ანალოგიური მაჩვენებელი მამაკაცების შემთხვევაში 34.9% ბ%-ია.

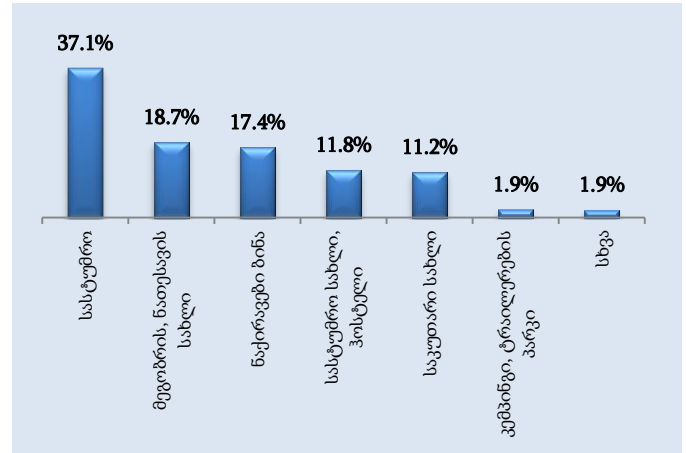
რომელი განთავსების საშუალებებში ათევენ ღამეს საერთაშორისო ვიზიტორები?

2019 წლის II კვარტალში საქართველოში ჩამოსული საერთაშორისო ვიზიტორების ჯამური დამისთვეების რაოდენობა 7,363,925-ს შეადგენს.

მათ შორის, ყველაზე მეტი დამისთვეა (37.1%) სასტუმროში განხორციელდა, 18.7% მეგობრებისა და ნათესავების სახლში გაჩერდა. სხვა ტიპის განთავსების საშუალებები ვიზიტორებს შორის ნაკლებად პოპულარულია (დამისთვეების 17.4%

ნაქირავებ ბინაში, ხოლო 11.8% კი საოჯახო სასტუმროში განხორციელდა) (გრაფიკი 8).

გრაფიკი 8: განთავსების საშუალებები



საშუალო დამისთვეების რაოდენობა ყველაზე დიდი იყო საკუთარ სახლში (10.9 ღამე), შემდეგ მოდის ნაქირავები ბინა (5.7 ღამე), მეგობრის/ნათესავის სახლი (4.5 ღამე), კემპინგი (4.2 ღამე), სასტუმრო სახლი (3.5 ღამე), სასტუმრო (3.4 ღამე) და საავადმყოფო (1.4 ღამე).

რამდენს შეადგენს საერთაშორისო ვიზიტორების განხორციელებული დანახარჯები?

საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული დანახარჯების ჯამურმა მაჩვენებელმა 2.4 მილიარდ ლარს მიაღწია, ხოლო ერთი ვიზიტისას გაწეულმა საშუალო დანახარჯმა 1,261.6 ლარი.

დანახარჯების ყველაზე დიდი წილი განთავსების საშუალებებზე საკვებსა და სასმელზე (მთლიანი ხარჯები 24.7%) და საკვებსა და სასმელზე (24.5%) დაფიქსირდა. ასევე მნიშვნელოვანი წილით იყო წარმოდგენილი რეკრეაციულ და კულტურულ აქტივობებზე დანახარჯები (23.4%), ხოლო შოპინგზე ვიზიტორებმა მთლიანი დანახარჯების მხოლოდ 18.6% გასწიეს. დანახარჯების დეტალური ჩაშლა ქვემოთ არის მოცემული (ცხრილი 4).



ცხრილი 4: დანახარჯების სტრუქტურა

დანახარჯების კომპონენტები	მთლიანი დანახარჯი (ათასი ლარი)	წილი %
განთავსების საშუალებები	591,900.4	24.7%
საკვები და სასმელი	585,008.9	24.5%
რეკრეაცია, კულტურული და სპორტული აქტივობები	559,697.1	23.4%
შოპინგი	444,069.4	18.6%
ადგილობრივი ტრანსპორტი	163,324.6	6.8%
სხვა დანახარჯები	48,083.6	2%

მეზობელი ქვეყნებიდან რუსეთის რეზიდენტები ვიზიტზე ყველაზე მაღალი საშუალო დანახარჯით (1,580 ლარი) გამოირჩევიან, მას მოსდევს თურქეთი 1,003 ლარი, სომხეთი - 630 ლარი და აზერბაიჯანი - 416 ლარი.

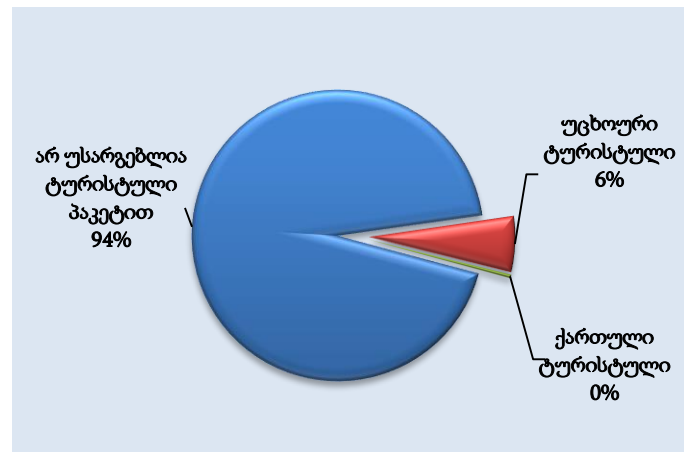
ცხრილი 5: საშუალო დანახარჯები ქვეყნების მიხედვით

რეზიდენტობის ქვეყანა	საშუალო დანახარჯი (ლარი)
რუსეთი	1,580
თურქეთი	1,003
სომხეთი	630
აზერბაიჯანი	416
სხვა ქვეყნები	2,931
ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა	2,189
სხვა ევროპა	1,826

რამდენი ვიზიტი ხორციელდება ტურისტული პაკეტის საშუალებით?

საერთაშორისო ვიზიტების 93.5%-ის შემთხვევაში ვიზიტორებს არ უსარგებლიათ ტურისტული პაკეტით. შეძენილი ტურისტული პაკეტით განხორციელებულ ვიზიტებში უცხოური და ქართული ტუროპერატორების გადანაწილება შესაბამისად 6% და 0.4% იყო. ჯამში 2019 წლის II კვარტალში ტურისტული პაკეტის შესაძენად საერთაშორისო ვიზიტორებმა 362 მლნ. ლარი გადაიხადეს. (გრაფიკი 9)

გრაფიკი 9: ტურისტული პაკეტის გამოყენება

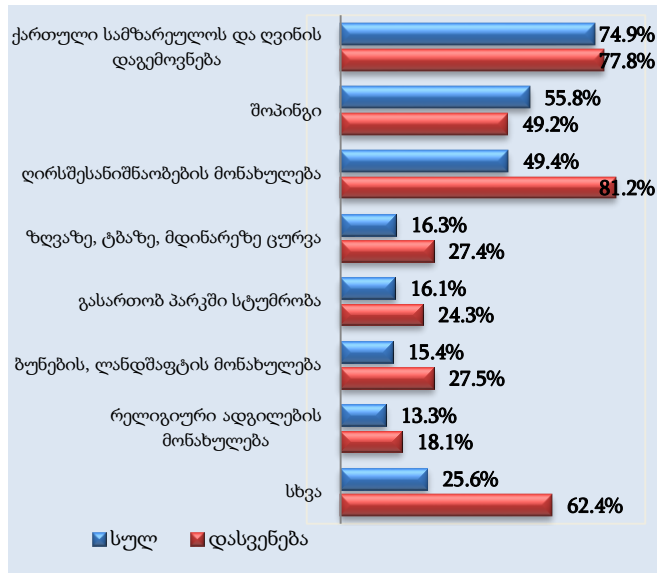


რომელია ტურიზმის პოპულარული აქტივობები?

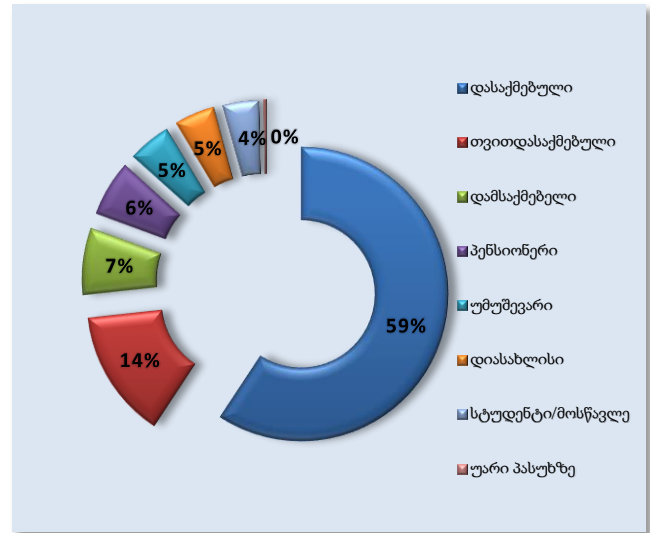
ვიზიტისას ყველაზე ხშირად განხორციელებულ აქტივობებში ფიქსირდება ადგილობრივი სამზარეულოს და ღვინის დაგემოვნება (74.9%) და შოპინგი (55.8%). მას მოსდევს ღირსშესანიშნაობების, კულტურული და ისტორიული ძეგლების მონახულება (49.4%) (გრაფიკი 10).



გრაფიკი 10: პოპულარული აქტივობები



გრაფიკი 11: საერთაშორისო ვიზიტების განაწილება ვიზიტორის ეკონომიკური აქტივობის მიხედვით



რამდენად კმაყოფილები არიან საერთაშორისო ვიზიტორები?

საერთაშორისო ვიზიტების 58.7%-ის შემთხვევაში ვიზიტორი ძალიან კმაყოფილი იყო განხორციელებული ვიზიტით, 31%-კმაყოფილი, ხოლო 0.2%-მა თავი შეიკავა პასუხის გაცემისგან. ზოგადი კმაყოფილების დონე 4.5-ს შეადგენდა (5-დან).

ვის მიერ ხორციელდება საერთაშორისო ვიზიტები ეკონომიკური აქტივობის მიხედვით?

საერთაშორისო ვიზიტების უმრავლესობა დაქირავებული მომუშავეების მიერ განხორციელდა (59.2%). შემდეგ მოდის თვითდასაქმებულის (14%) და დამსაქმებლის (7.3%) კატეგორია (გრაფიკი 11).



მეთოდოლოგია

სტატისტიკური ინფორმაციის მოპოვების მიზნით სტატისტიკის ეროვნული სამსახური ატარებს საერთაშორისო ვიზიტორების გამოკითხვას. მონაცემების შეგროვება ხორციელდება პირისპირი ინტერვიუების ტექნიკის გამოყენებით. მეთოდოლოგია დაფუძნებულია მსოფლიო ტურიზმის ორგანიზაციის მიერ შემუშავებულ რეკომენდაციებზე.

ინტერვიუები ტარდება 15 წლის და უფროსი ასაკის საერთაშორისო ვიზიტორებთან, რომლებიც ტოვებენ საქართველოს ტერიტორიას. ინტერვიუები ტარდება თითოეული ტიპის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტებში (აეროპორტი, პორტი, რკინიგზა, სახმელეთო საზღვარი).

შერჩევის ზომა საზღვრების მიხედვით

საზღვრის ტიპი	საზღვრის დასახელება	შერჩევის ზომა
აეროპორტი	თბილისის აეროპორტი	1572
აეროპორტი	ბათუმის აეროპორტი	240
აეროპორტი	ქუთაისის აეროპორტი	300
სახმელეთო საზღვარი	სარფი	4392
სახმელეთო საზღვარი	ვალე	252
სახმელეთო საზღვარი	ნინოწმინდა	432
სახმელეთო საზღვარი	სადახლო	1488
სახმელეთო საზღვარი	წითელი ხიდი	1752
სახმელეთო საზღვარი	ცოდნა	504
სახმელეთო საზღვარი	ყაზბეგი	1068

კვლევა პროცესში გამოიკითხა 12,000-მდე რესპონდენტი. მონაცემების შეწონვა და შესაბამის პერიოდებზე განზოგადება განხორციელდა შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტის მიერ მოწოდებულ საზღვრის კვეთის მონაცემებზე დაყრდნობით. მეთოდოლოგიის მოკლე აღწერა მოცემულია ქვემოთ:

კვლევის მეთოდოლოგიის აღწერა

კვლევის მეთოდოლოგია	რაოდენობრივი კვლევა
კვლევის ტექნიკა	პირისპირი ინტერვიუ
კვლევის არეალი	საქართველო
სამიზნე ჯგუფი	15 წლის და უფროსი ასაკის საერთაშორისო ვიზიტორები
შერჩევის ზომა	12,000 რესპონდენტი
ინტერვიუს ხანგრძლივობა	10-12 წუთი

ანგარიში მომზადდა საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის კვლევებისა და დაგეგმვის სამმართველოს მიერ.

ტელ: +995 322 43 69 99 (18 20)

ელ. ფოსტა: infostatistics@gnta.ge